

Pressemelding

Nr.: 09/2004

Dato: 2. april 2004

Lov om personell i Forsvaret

Regjeringen la i dag frem forslag til en ny lov om personell i Forsvaret. Loven er først og fremst et nødvendig bidrag til den pågående moderniseringen av Forsvaret. Innføring av beordringsplikt til internasjonale operasjoner og innføring av avdelingsbefal, er to av hovedgrepene i den foreslåtte personellreformen.

Lovforslaget er basert på forslagene om endring av personellforvaltningen i Forsvaret, som ble presentert 12. mars d.å. i Stortingsproposisjon nr. 42 (2003-2004) om den videre moderniseringen av Forsvaret 2005-2008. Personellreformene som innfører et avdelingsbefal og en beordringsplikt til internasjonale operasjoner krever lovendringer. I tillegg til de to personellreformene som presenteres nedenfor, inneholder lovforslaget blant annet regler om aldersgrenser, pliktavhold, etablering av Forsvarets helseregister og stillingsvern. Lovforslaget inneholder ingen endringer i oppsigelsesvernet for yrkesbefal.

Lovforslaget om Forsvarets helseregister er utarbeidet i samarbeid med Datatilsynet og Helsedepartementet. Forsvarets helseregister ble opprettet etter lanseringen av det såkalte "Balkan-syndromet" hvor det ble påstått overhyppighet av leukemi blant spanske og italienske soldater og misdannelser hos barn av fedre eksponert for utarmet uran. Formålet med Forsvarets helseregister er å få et bedre erfaringsgrunnlag i Forsvaret for å sikre Forsvarets ansatte en tryggere tjeneste og et tryggere arbeidsmiljø.

Avdelingsbefal

Som et ledd i personellreformen foreslås det at det innføres en ny kategori befal, avdelingsbefal. Bakgrunnen for forslaget er for det første behovet for å øke erfaringsnivået hos befal som utøver ledelse på grunnplanet, både for å øke operativiteten i Forsvarets avdelinger og for å bidra til å bedre sikkerheten ved øvelser og operasjoner. Utdannelsen og tjenestemønstret legges opp slik at befalet, i samarbeid med eldre befal, opparbeider seg solid erfaring i stillinger på lavere nivå i Forsvaret. Videre vil Forsvaret i årene fremover ha et større behov for yngre befal til oppgaver knyttet til styrkeproduksjon, beredskap og operasjoner, og et sterkt redusert behov for eldre befal til planlegging og ledelse av det som er igjen av mobiliseringsforsvaret.

For å få en bedret aldersstruktur har Forsvaret til nå i stor grad basert seg på befal på kortere kontrakter. Dette kontraktsbefalet har ikke hatt en tilstrekkelig lang tilsetning (normalt inntil 6 år) til å kunne få den ønskede utdanning og erfaring. Innføringen av kategorien avdelingsbefal med tilsetning frem til 35 år vil sikre en mer hensiktsmessig aldersstruktur på befalskorpset. Samtidig vil avdelingsbefalet gis en utdanning og kontinuitet i stilling som sikrer Forsvaret den kompetanse og

erfaring det er behov for. Det tas sikte på kontinuerlig kompetanseheving gjennom hele ansettelsesløpet. Avdelingsbefalet skal, til forskjell fra kontraktsbefalet, gis samme rettigheter og plikter som yrkesbefal med de tilpasninger som følger av tjenesteforholdets egenart. I tillegg opparbeider avdelingsbefalet rett til en etablerings- og utdanningsbonus tilsvarende 2 årslønner etter endt tjeneste(35 år) som skal hjelpe dem over i nytt arbeid utenfor Forsvaret.

Beordringsplikt

Personellreformen innebærer også en endring av beordringsplikt til internasjonale operasjoner til å omfatte alt befall, samt vervede og enkelte grupper sivilt tilsatte. Fordi internasjonale operasjoner er blitt en av Forsvarets hovedoppgaver, er det ikke lenger naturlig med en ordning hvor Forsvarets tilsatte kan reservere seg mot å utføre oppdrag som er en integrert del av Forsvarets løpende oppgaver, og som Norge gjennom internasjonale avtaler har forpliktet seg til å utføre. Beordringsplikt er nødvendig for å sikre forutsigbar tilgang på samtrente enheter for å løse alle Forsvarets oppgaver, både nasjonalt og internasjonalt. Dagens ordning med frivillighet sikrer heller ikke at man får rett person på rett plass. Beordringsplikten vil i tillegg være viktig for å sikre fordeling av den kompetanse internasjonale operasjoner gir, samt gi en mer rettferdig rotasjon for personellet og derved gi mindre belastning på enkeltpersoner og grupper. Det vil legges spesiell vekt på den enkeltes familiesituasjon, særlig omsorg for små barn, sosiale forhold og den enkeltes livssituasjon i praktiseringen av beordringsplikten. Normal beordringsperiode vil være tre til seks måneder.